

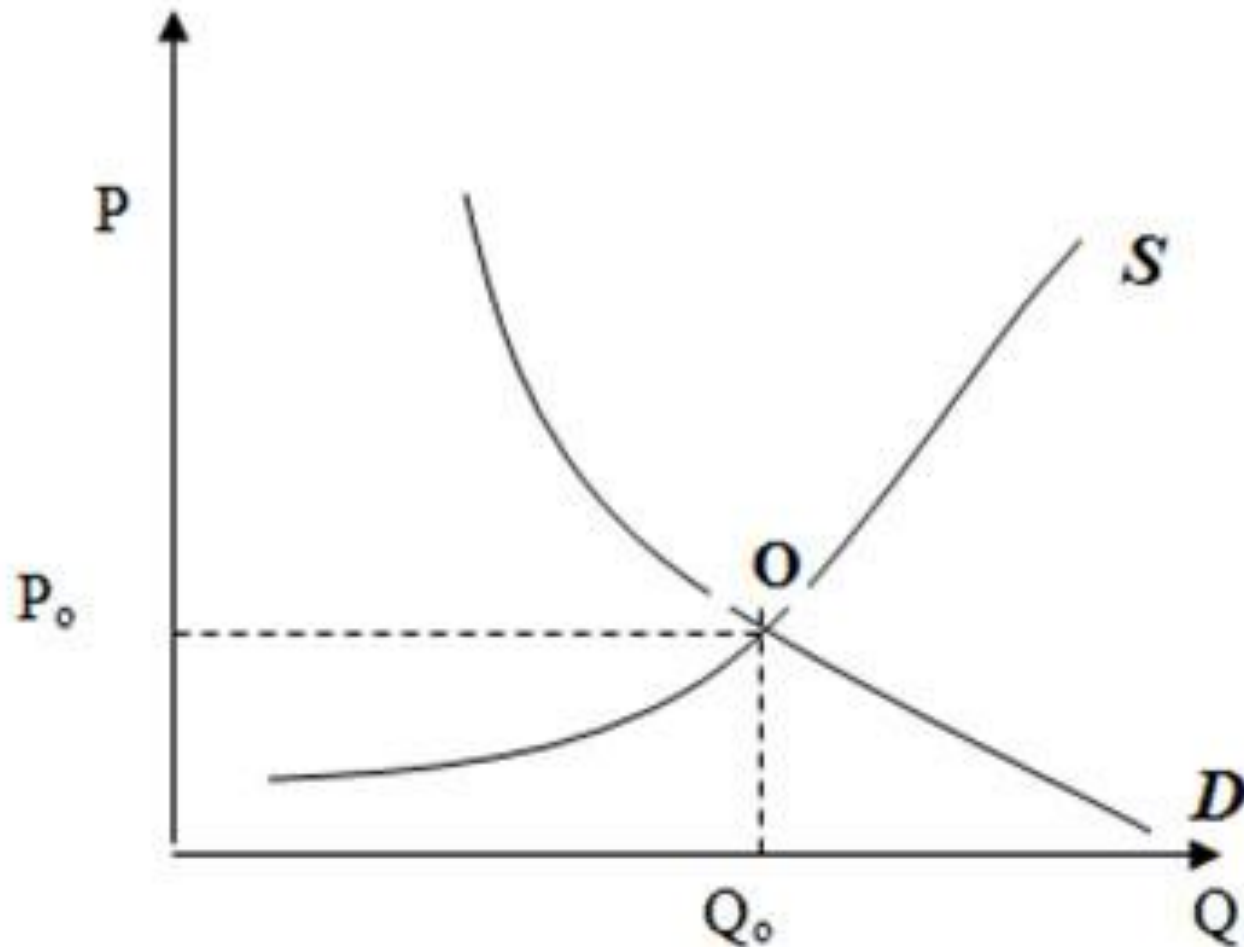

РИНКОВА РІВНОВАГА

Роботу виконала
Учениця 11-А класу
Гімназії №283
Федотова Інеса

- Рівноважна ціна або збалансована ціна - ціна на конкурентному ринку, при якій кількість товарів і послуг, які бажають купити споживачі, абсолютно відповідає кількості товарів і послуг, які виробники бажають запропонувати.

Стан ринкової рівноваги визначається шляхом співставлення попиту і пропозиції

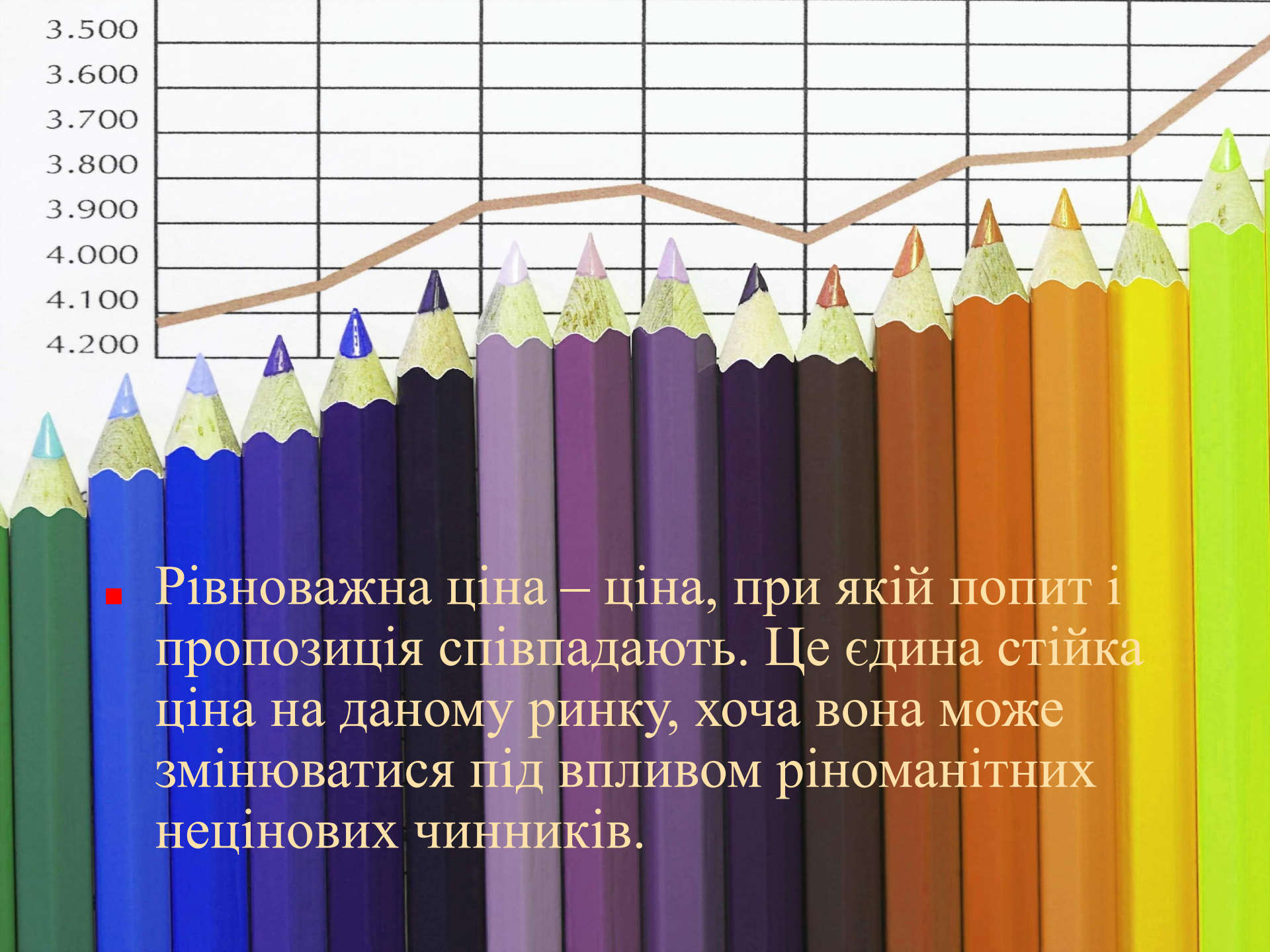
P – ціна, гр., од.

Q – кількість товару, од. тов..

т. O – точка ринкової рівноваги

т. P_0 – ринкова рівноважна ціна

Q_0 – рівноважна кількість продажу

- Рівноважна ціна – ціна, при якій попит і пропозиція співпадають. Це єдина стійка ціна на даному ринку, хоча вона може змінюватися під впливом різноманітних нецінових чинників.

Існують ситуації, коли держава втручається у процес встановлення рівноважної ціни на ринку і вводить контроль за цінами шляхом встановлення цінової «стелі» або «підлоги».

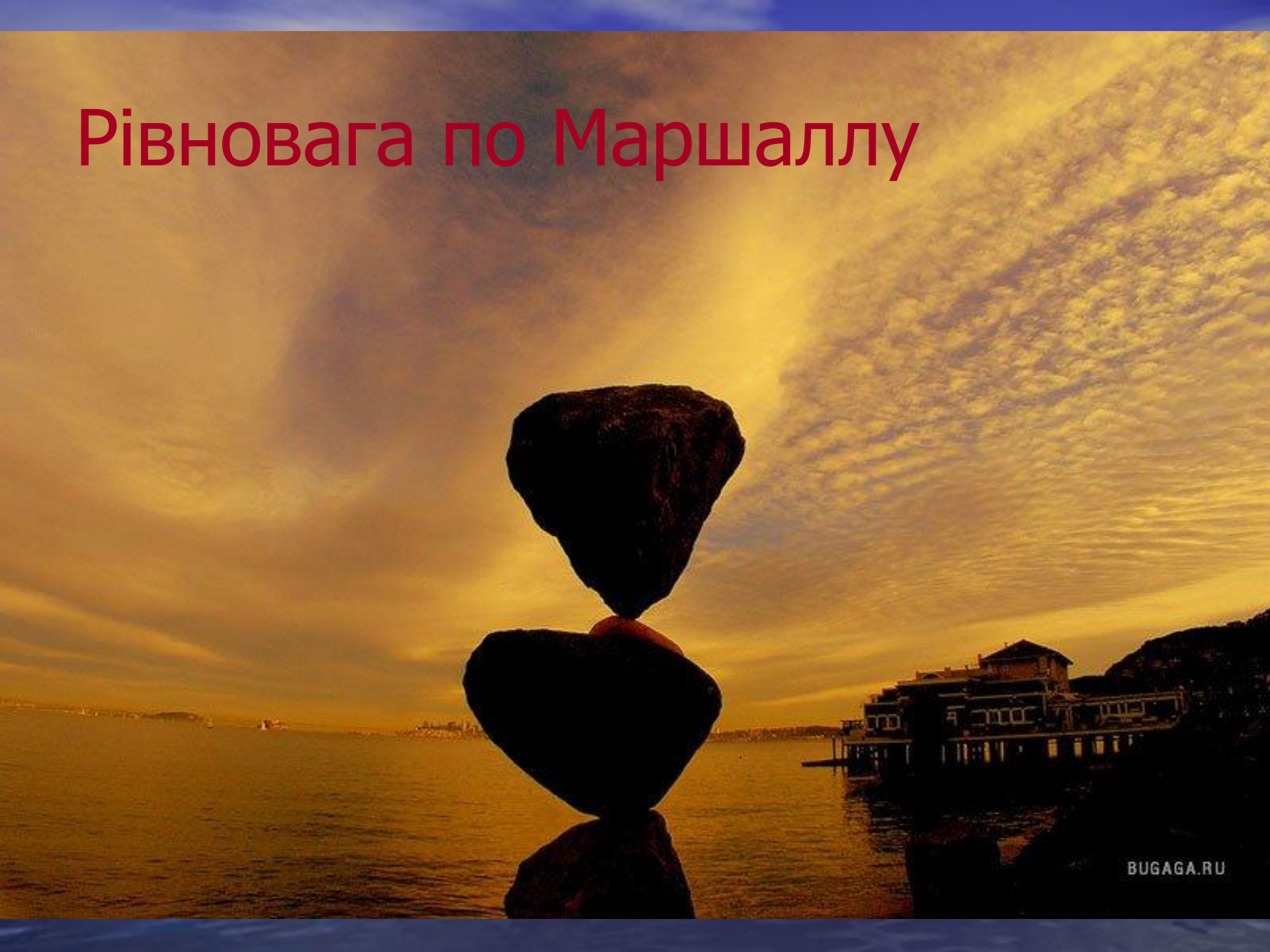
- **Цінова «стеля»** - це максимальний рівень ціни, за якого дозволяється продавати певний товар. Ця ціна є завжди нижчою за рівноважну, тому на ринку відчувається постійний дефіцит товару. Це призводить до виникнення «чорного» ринку, знижує ініціативу продавців збільшувати у майбутньому пропозицію товару, капітал поступово починає переміщуватися у інші сфери діяльності.

- **Цінова «підлога»** - це мінімальний рівень ціни, за якої дозволяється продавати той чи інший товар. Він завжди знаходиться вище рівня рівноваги, що призводить до виникнення стійкого надлишку товару і, як відповідь, до того ж «чорного» ринку.

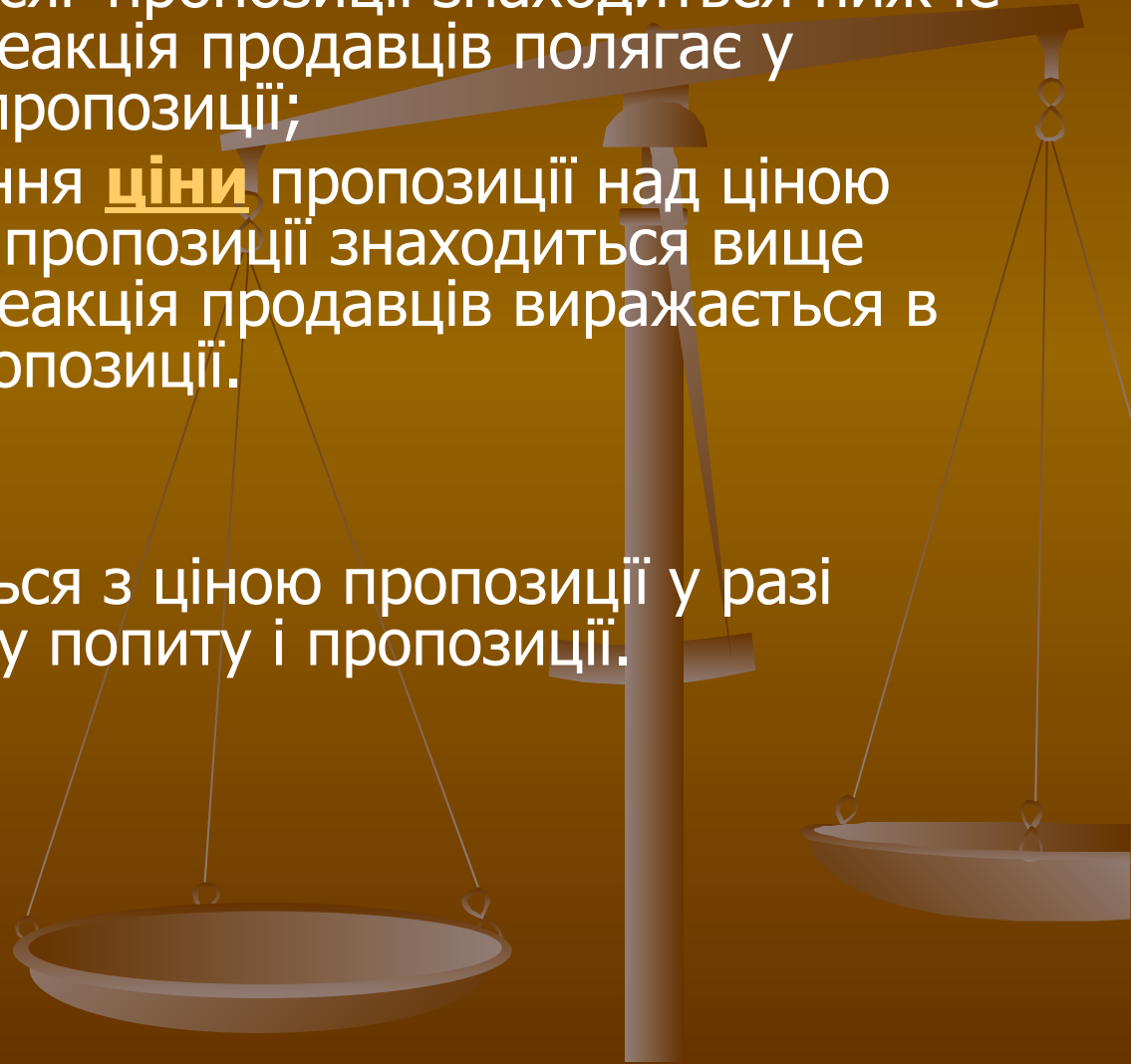
Рівновага по Маршаллу

Рівноважна ціна складається з причин:

- - впливу перевищення ціни попиту над ціною пропозиції (коли обсяг пропозиції знаходиться нижче рівня рівноваги) - реакція продавців полягає у підвищенні обсягу пропозиції;
- - впливу перевищення ціни пропозиції над ціною попиту (коли обсяг пропозиції знаходиться вище рівня рівноваги) - реакція продавців виражається в зниженні обсягу пропозиції.

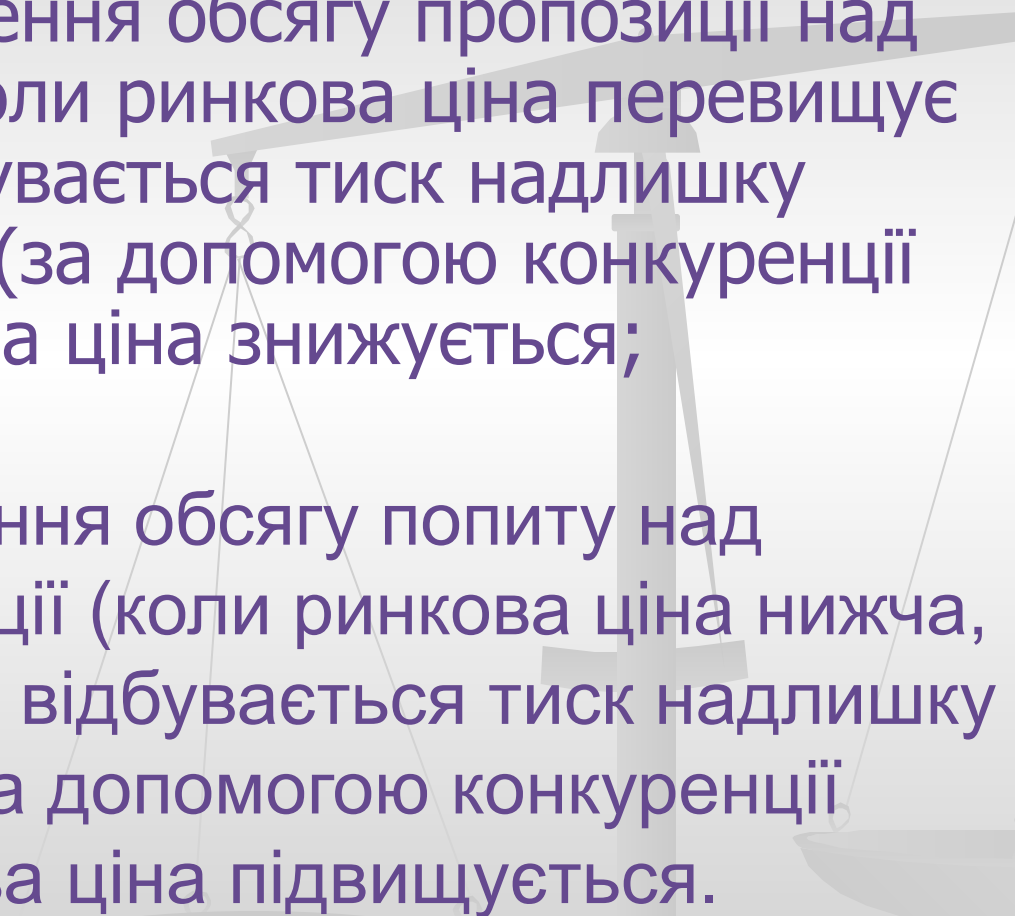
Ціна попиту збігається з ціною пропозиції у разі рівноважного обсягу попиту і пропозиції.

Рівновага по Вальрасу

Рівноважна ціна складається з причин:

- впливу перевищення обсягу пропозиції над обсягом попиту (коли ринкова ціна перевищує рівноважну) - відбувається тиск надлишку пропозиції на ціну (за допомогою конкуренції продавців), ринкова ціна знижується;
  - впливу перевищення обсягу попиту над обсягом пропозиції (коли ринкова ціна нижча, ніж рівноважна) - відбувається тиск надлишку попиту на ціну (за допомогою конкуренції покупців), ринкова ціна підвищується.
-

Вплив попиту і пропозиції на ринкові ціни

- Рівновага може змінюватися під впливом будь-якої з нецінових детермінант. Точка рівноваги переміщується в нове положення і не повертається назад, ринкова система набуває нової рівноваги з іншими параметрами рівноважних цін і обсягу

Вплив держави на ринкову ціну

- Зміни параметрів ринкової рівноваги також можуть відбуватись в результаті втручання держави, коли вона встановлює податок на виробників або надає їм субсидію. Виробники розглядають податки як збільшення витрат виробництва, що за інших рівних умов означає скорочення пропонування, крива пропонування зміщується ліворуч. Зміщення кривої пропонування залежить не тільки від величини податку, але й від способу його стягнення.
- За рівнянням рівноваги: $a - b \cdot (PS + T) = -c + d \cdot PS$ можна знайти ціну пропонування PS , а потім – нові ціну рівноваги та рівноважний обсяг.

Державне втручання в ринкове ціноутворення найчастіше зводиться до примусового встановлення ціни на рівні нижче ринкової рівноваги. Мотивацією такого втручання виступають, як правило, соціальні проблеми: різна для тих чи інших груп населення ступінь доступу до ресурсів чи споживчих благ; нерівність у доходах і т.д.

Наслідки контролю над цінами можуть бути різноманітними, але всі вони, як правило, мають негативний ефект у соціальній і економічній сфері. Наслідки контролю над цінами чи будь-якого втручання в ринкову конкурентну рівновагу знайдуть себе в товарному дефіциті, недостачі і недовиробленні товарів, що негативно позначиться на всьому суспільстві через недоспоживання.

Державне втручання, контроль над цінами приводить також до таких економічних наслідків, як скорочення виробництва, виникнення тіньової економіки в різних сферах. Як відомо, особливістю тіньових структур економіки є те, що вони "невловимі", особливо для офіційного, державного оподаткування. Отже, вони скорочують реальні можливості для соціального захисту соціально незахищених груп і шарів суспільства, оскільки не платять податки в бюджет.

ВИСНОВОК:

■ Ринок зводить продавців і покупців; рівноважна ціна і обсяг продажу встановлюються у точці, де наміри продавців і покупців збігаються. Зміни у попиті чи пропозиції, викликані дією нецінових чинників (зміною споживчих переваг, зростанням грошових доходів, запровадженням додаткових податків), викликають дію ринкової сили, внаслідок чого рівновага над ринком встановлюється у новій точці.

